Autor Guste Santini
Petak, 03 Kolovoz 2007 12:20

Panika na Zapadu: Kina ubacuje goleme količine novca na tržišta EU-a i SAD-a

donosi Poslovni dnevnike prenoseći The Observer.

Naglasci:
1. “Stručnjaci tvrde da treba surađivati s Kinom i potiho ju uvjeriti da liberalizira svoje tržište.” i
2. “Kina osniva fond težak 300 milijardi dolara, tri puta veći od Marshallova plana.”

Na globalnom planu u globaliziranom gospodarstvu Kina postaje sve snažniji čimbenik ukupnih procesa. Cijene sirovina, uključivo naftu, bilježe stalan rast. Stope rasta koje ostvaruje Kina i nekoliko su puta veće od onih koje ostvaruju najrazvijenije zemlje svijeta. To se ne događa u zadnjih nekoliko godina; to se događa zadnjih nekoliko desetljeća. Dinamika razvoja kojeg ostvaruje Kina smanjuje razliku u razvijenosti između razvijenih zemalja svijeta i Kine.

Kina svoj razvoj nije temeljila na zaduživanju, već “otvaranju”, istina bok kontroliranom, stranim FDI investicijama. U uvjetima velike sklonosti štednji (što je karakteristika i azijskih tigrova) Kina ostvaruje velike vanjskotrgovinske suficite pri čemu, vezujući se u deprecirajući dolar, povećava svoju konkurentnost u svijetu. Rezultat je poznat. Kina danas ima 1.300.000.000.000 milijardi dolara deviznih rezervi što je gotovo jednako kao i 65 bruto proizvoda Hrvatske. Tako velike devizne rezerve služile su kao “pokriće” američkom inozemnom dugu, odnosno deficitu trgovačke i platne bilance. Prinosi koje ostvaruje centralna banka Kine plasirajući ih u američke obveznice više ne zadovoljavaju pa Kina pristupa novim poslovnim kombinacijama. Upravo zato Kina i osniva investicijski fond putem kojeg će plasirati dio deviznih rezervi u kupovinu tvrtki diljem svijeta.

Kako se radi o odista velikom iznosu sredstava ekonomski i financijski analitičari se, s pravom, pribojavaju udara koju takva masa novca može učiniti na deviznom i ne samo deviznom tržištu.

Kina je sada već klasičan slučaj kako zaštita domaće privrede može imati znatnih učinaka na vlastiti razvoj i kako protekcionizam, ja bih rekao intervencionizam, može imati na perspektivu nacionalnog gospodarstva. Slične slučajeve imali smo svojevremeno s Japanom i prije toga s NJemačkom.

Kako ističu ekonomski analitičari “Kinu valja nagovoriti da otvori svoje tržište” što znači da nije utemeljeno mišljenje – što znači da ga praksa ne potvrđuje - da liberalizacija znači dobitak za zemlju koja je manje razvijena. Slučaj Hrvatske, iako se radi o maloj zemlji, to potvrđuje.

Razvoj Kine otvara još jedno pitanje na koje će kad tad trebati odgovoriti a ono je slijedeće: da li je odista bilo potrebno da se dogodi što se je dogodilo sa bivšim socijalističkim zemljama? Ja proširujem pitanje u pravcu dodatnog pitanja: da li se je trebala dogoditi destrukcija u tzv. samoupravnom sustavu kakva se dogodila ili je to, ipak, bio tek jedan od scenarija? Neznam odgovor, ali pitanje ostaje.....